

ÓRAVÁZLAT –INFORMATIKA MŰVELTSÉGTERÜLET

- Tanító:** Nagy Ferenc
- Évfolyam/osztály:** 4. o
- Témakör:** Infokommunikáció
- Tananyag:** Kulcsszavas keresés az interneten
- Fejlesztési fókusz:** Információk közötti eligazodás kompetenciájának fejlesztése
- Domináns didaktikai feladat:** Ú ismeret feldolgozása, alkalmazás

Előzmények: Az internet mibenléte, alapvető működése, a klaviatúra használata

Az óta anyagára épülő

későbbi tananyag: Önálló összetett keresési feladatok más tantárgyakhoz használható prezentációk, szemelvények készítéséhez

Célok:

Távlati cél: A mások által közzétett információk hatékony visszakereséséhez szükséges keresési technikák ismerete.

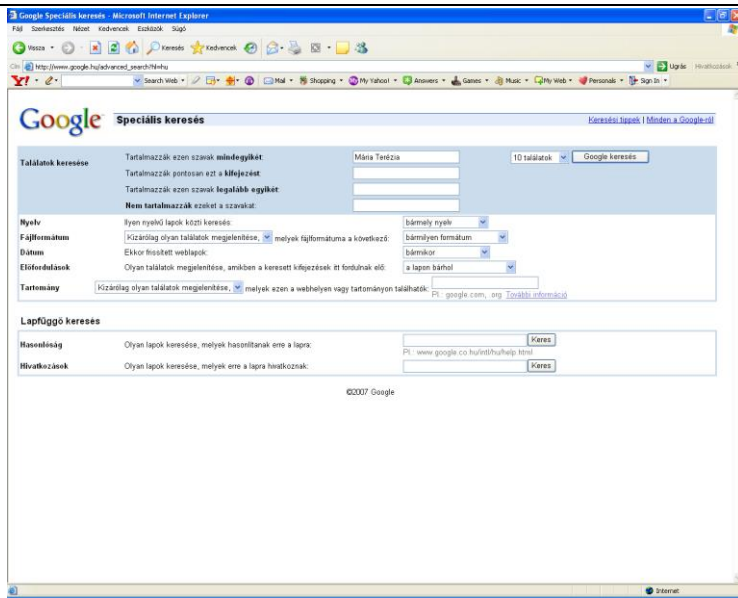
Középtávú cél: Irányított információkeresés hatékony alkalmazása adott feladatnak megfelelően

Az adott óra célja:

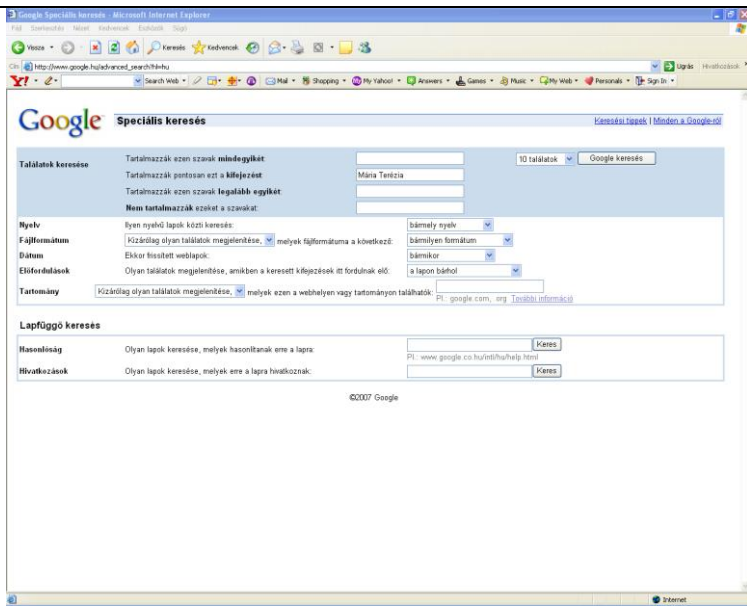
A tanulók legyenek képesek

- egyszerű információk keresésére az interneten
- összetett kereső-kifejezések megalkotására egy adott témával kapcsolatban
- az interneten megkeresett információk alkalmazására többféle szituációban
- felismerni az internetes keresés azonos és eltérő vonásait a hagyományos ismeretszerzési módokkal szemben

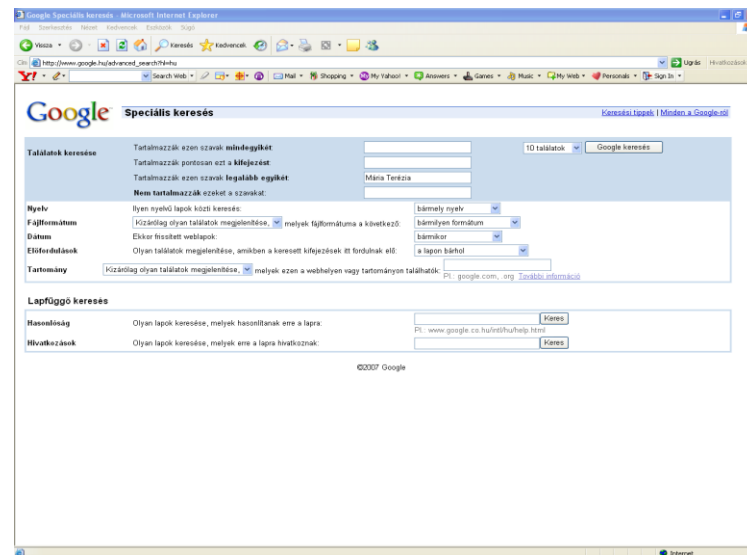
ÓRA MENETE	módszer	munkaforma	eszköz	idő
<p>I. Előzetes ismeretek felidézése</p> <p>1. Meglévő ismeretek felelevenítése a hagyományos információkeresés alkalmaztatásával: információkeresés kézikönyvekből, lexikonokból</p> <p>a/ Puskás Tivadar születési dátumának megkeresése b/ Beszélgetés a hagyományos keresés tapasztalatairól</p>	közlés	frontális om.	kézikönyvek, lexikonok	1 p.
	tevékenykedtetés	egyéni munka frontális om.		2 p.
<p>II. Új ismeret tanítása: Irányított keresés az interneten</p> <p>1.Célkitűzés, az óra céljainak közlése</p> <p>„Vannak programok, amelyek megmutatják, hogy hol találjuk a konkrét információt. A mai órán a Google kulcsszavas internet-keresővel fogunk megismerkedni.”</p>	közlés	frontális om.		0,5 p.
<p>2. Indukciós anyag bemutatása, elemzése</p> <p>a/Az interneten történő kulcsszavas keresés szemléletes bemutatása, a Google keresőprogram lehetőségeinek megbeszélésével. Megfigyelőképesség fejlesztése a Google kulcsszavas keresőprogram bemutatásával.</p> <p>Most nézzük meg közösen, hogyan működik ez a program. A programot a www.google.hu weblapon találjátok meg. Mi a speciális keresőt fogjuk használni, amit a keresés szó mellett találtok meg. A keresési lehetőségek közül ma az első harmat beszéljük meg. Tegyük fel, hogy Mária Teréziáról szeretnék információkat szerezni.</p> <p>- Az első lehetőség „Tartalmazzák ezen szavak mindegyikét” – ez azt jelenti, hogy a kereső megkeres minden olyan lapot, amelyben a megadott szavak együtt szerepelnek. Ha beírom, hogy Mária Terézia, megmutat minden olyan lapot, aminek a szövegében szerepel a Mária és a Terézia szó. 303.000 találat van.</p>	bemutató	frontális om.	számítógép, projektor	3 p.

- A második lehetőség a „**Tartalmazza pontosan ezt a kifejezést**” – ez azt jelenti, hogy a kereső csak ezt a kifejezést keresi az oldalakon. Ha beírom, hogy Mária Terézia, megmutat minden olyan lapot, aminek a szövegében pontosan a Mária Terézia kifejezés szerepel. 184.000 találat van.

- A harmadik lehetőség a „**Tartalmazza ezen szavak legalább egyikét**” – ez azt jelenti, hogy a kereső minden olyan lapot megmutat, amelyen a keresett szavak valamelyike szerepel. Ha beírom, hogy Mária Terézia, megmutat minden olyan lapot, aminek a szövegében szerepel a Mária vagy a Terézia szó. 6.230.000 találat van.

<p>3. Elvonatkoztatás, általánosítás: A kulcsszavas keresés lépéseinek megnevezés, sorrendjének megbeszélése</p>				
<p>4. A tanult ismeretek alkalmazása</p>				
<p>a/ A tanító által megjelölt információk önálló megkeresése az interneten</p>				
<p>(A tanító odamegy ahhoz, aki kész van és a gyerekek a gépen megmutatják, amit találtak neki, így minden párnak használnia kell a programot, mert mindenki csak megszűjja a választ.)</p>	megbeszélés	frontális om.	számítógép, projektor,	3 p.
<p>- Mikor született József Attila?</p>				
<p>Válasz: 1905. április 11.</p>				
<p>- Ki írta a Vadon szava című könyvet?</p>				
<p>Válasz: Jack London</p>				
<p>- Hol található a Szamos marcipán-múzeum?</p>	tevékenykedtetés	egyéni munka, páros munka		5 p.
<p>Válasz: Szentendrén</p>				
<p>Folyamatos segítő, formáló értékelés. Szükség esetén segítség a kereső használatában.</p>				
<p>b/ A tanult ismeretek gyakorlása összetett, több tantárgy ismeretrendszerére épülő keresési feladat segítségével</p>				
<p>A tantárgyi koncentráció lehetőségeinek kihasználása különböző tudományterületek információinak megkeresésével.</p>				
<p>A számítógép kezelés jártasságának fejlesztésre a keresőprogram tudatos alkalmazásával.</p>	megbeszélés	frontális m.		1 p.
<p>Most egy nagyon érdekes és izgalmas feladat megoldásában fogom a segítségeteket kérni. Tegnap szereztem róla tudomást, hogy egy titkos kincset rejtettek el, itt az iskola területén és szeretném, ha segítenétek nekem a kincs megtalálásában. Szerencsére nem, kell az iskola minden zugát átkutatnunk, mert kaptam segítséget a kincs hollétét illetően. Kaptam 11 borítékot, amelyek mindegyikében 8 kérdést és egy számkódot találtam. Megtudtam, hogy a kincs rejtekét egy kis versike tartalmazza, amelynek sorait az egyes borítékokban lévő kérdésekre való válaszok egyes betűi adják meg. Hogy melyek ezek a betűk, azt az egyes borítékokban lévő</p>				
	tevékenykedtetés	egyéni/ páros m.	számítógép, projektor, feladatlap	18 p.

számkódok adják meg. PL: ha az első válasz az lenne, hogy INFORMATIKA és a számkód 3-al kezdődne, akkor az F betű lenne a jó, mert az a sorban a harmadik. (A példa projektorral kivetítve)
Párosával kaptok egy borítékot. A feladatokat az lesz, hogy a Google kereső segítségével találjátok meg a válaszokat, ezeket írjátok le a kérdések mögötti vonalakra. Ha minden kérdésre megvan a válasz, a számkód segítségével emeljétek ki a megfelelő betűket és a kapott szót, vagy szavakat írjátok az alsó vonalra. Fontos tudnivaló még, hogy betűk szerint és nem karakterek szerint kell a kódot alkalmaznotok.

Versike: A KINCSET
MEGLELED
HA TERMED
NAP ALATT
ELTERÜLŐ
PIRAMISA
ÉS AZ ÉLET
FORRÁSÁT
SZOLGÁLÓ
KÚT KÖZÖTT
KERESD!

(A táblára az óra elején felrajzolok egy piramist fölötte a nappal. Az elrejtett kincset, apró ajándékot a tábla és a mosdó közti területen rejtem el letakarva.)

Az 1-es számú boríték tartalma: kód – 1 4 11 3 1 3 8 2

- Ki írta az Elbocsátó szép üzenet című verset? – Válasz: **A**dy Endre
- Hol született Petőfi Sándor? – Válasz: Kis**k**örösön
- Ki írta a Gulliver utazásait? – Válasz: Jonathan Sw**i**ft
- Ki alkotta meg a T-modellt? – Válasz: Hen**r**y Ford
- Mi a szén vegyjele? – Válasz: **c**
- Hogy hívják Csukás István sárkányát? – Válasz: Sü**s**ü
- Melyik csata emlékére szól a déli harangszó? – Válasz: Nándorf**e**hérvári
- Mi Svédország fővárosa? – Válasz: S**t**ockholm

Megoldás: A kincset

A 2-es számú boríték tartalma: kód – 1 2 3 4 2 3 5 9

- Ki adta ki a Ratio Educationist? – Válasz: **M**ária Terézia

- Mi Finnország fővárosa? – Válasz: **H**elsinki
- Mi a vers teljes címe? .... és magóg fia vagyok én – Válasz: Gó**g**
- Ki írta az Ezüst tó kincse című regényt? – Válasz: Kar**l** May
- Ki volt a kiegyezés atyja? – Válasz: De**á**k Ferenc
- Hol található a Szent Márk tér? – Válasz: Ve**l**encében
- Hol található a Skanzen? – Válasz: Szent**e**ndrén
- Ki írta az esti sugárkoszorú című verset? – Válasz: Tóth Árpá**d**

Megoldás: megleled

A 3-as számú boríték tartalma: kód – 1 2 8 2 3 2 2 4

- Ki volt az Iliász írója? – Válasz: **H**omérosz
- Ki írta Az alkimistát? – Válasz: Pa**u**lo Coelho
- Ki találta fel a gőzgépet? – Válasz: James Wa**t**t
- Melyik hegységben található a Zengő-hegy? – Válasz: Me**c**sek
- Ki írta a Szegényemberek című novellát? – Válasz: Mó**r**icz Zsigmond
- Mi Jordánia fővárosa? – Válasz: Am**m**an
- Mi a vas vegyjele? – Válasz: Fe**e**
- Mit jelent a Niagara vízesés neve? – Válasz: menny**d**örgő víz

Megoldás: ha termed

A 4-es számú boríték tartalma: kód – 1 1 6 4 1 1 6 1

- Hogy hívták Nemo kapitány tengeralattjáróját? – Válasz: **N**autilius
- Hol született Gárdonyi Géza? – Válasz: **A**gárdon
- Hogy hívják a leghíresebb inka romvárost? – Válasz: Machu **P**ichu
- Mi Kuba fővárosa? – Válasz: Hav**a**нна
- Mit talált fel báró Ferdinand Zeppelin? – Válasz: **l**éghajót
- Melyik hegység legmagasabb pontja a Mont Blanc? – Válasz: **A**lpok
- Ki írta a Tanár úr kérem című művet? – Válasz: Karin**t**hy Frigyes
- Mit talált fel Alexander Graham Bell? – Válasz: **t**elefont

Megoldás: nap alatt

Az 5-ös számú boríték tartalma: kód – 2 6 6 2 6 4 3 3

- Hol született Berzsenyi Dániel? – Válasz: He**t**tyén
- Mi az Alpok legmagasabb pontja? – Válasz: Mont B**l**anc
- Ki írta a Beszélő köntös című regényt? – Válasz: Mikszá**t**h Kálmán
- Ki találta fel a C-vitamint? – Válasz: Sz**e**nt-Györgyi Albert
- Mi Hollandia fővárosa? – Válasz: Amszter**d**am
- Mit találtak fel a Wright testvérek? – Válasz: rep**ü**lőgépet

- Melyik a világ leghosszabb folyója? – Válasz: Nílus

- Minek a mértékegysége a newton? – Válasz: erő

Megoldás: elterülő

A 6-os számú boríték tartalma: kód – 1 5 3 3 6 4 3 2

- Melyik ország fővárosa Lizsabon? – Válasz: Portugália

- Melyik országban van a Stonhenge? – Válasz: Anglia

- Minek a vegyjele a Zr? – Válasz: cirkónium

- Melyik ország legmagasabb csúcsa a Neblina? – Válasz: Brazília

- Ki írta a Kőszívű ember fiai című regényt? – Válasz: Jókai Mór

- Mit talált fel Asbóth Oszkár? – Válasz: helikopter

- Hol született Márai Sándor? – Válasz: Kassán

- Melyik a világ legmélyebb tava? – Válasz: Bajkál-tó

Megoldás: piramisa

A 7-es számú boríték tartalma: kód – 1 5 2 8 6 2 2 8

- Hol született Ady Endre? – Válasz: Érmindszenten

- Mi Jamaica fővárosa? – Válasz: Kingston

- Minek a vegyjele Ta? – Válasz: tantál

- Hol született Krúdy Gyula? – Válasz: Nyíregyházán

- Mi az ördögtorok?(Garganta do Diablao) – Válasz: vízesés

- Ki találta fel a penicilint? – Válasz: Alexander Fleming

- Kinek a műve a Tűzkút? – Válasz: Weöres Sándor

- Hol született Karinthy Frigyes? – Válasz: Budapesten

Megoldás: és az élet

A 8-as számú boríték tartalma: kód – 1 6 3 3 2 10 9 1

- Melyik országban van az Eiffel-torony? – Válasz: Franciaországban

- Melyik országban van a La Compania- templom? – Válasz: Ecuador

- Ki írta a Zalán futása című művet? – Válasz: Vörösmarty Mihály

- Mi Svájc fővárosa? – Válasz: Bern

- Hol született Mikes Kelemen? – Válasz: Zágonban

- Ki találta fel a zajtalan gyufát: - Válasz: Irinyi János

- Melyik országban van a Kék-mecset? – Válasz: Törökországban

- Minek a vegyjele a Ti? – Válasz: tallium

Megoldás: forrását

A 9-es számú boríték tartalma: kód – 5 1 6 3 1 3 3 9

- Mit fedezett fel először Roald Amudsen? – Válasz: Déli-sarkot

- Mi a vegyjele a cinknek? – Válasz: **Zn**
- Hol született Jókai Mór? – Válasz: Komáronban
- Ki szerezte a Kis éji zene című művet? – Válasz: Wolfgang Amadeus Mozart
- Ki írta a Láthatatlan ember című regényt? – Válasz: Gárdonyi Géza
- Melyik országban van Európa legrégebbi fahídja a Kapellbrücke? – válasz: Svájc
- Mi Norvégia fővárosa? – Válasz: Oslo
- Hogy hívták Arany János fiát? – Válasz: Arany László

Megoldás: szolgálo

A 10-es számú boríték tartalma: kód – 1 3 6 5 5 1 4 3 9

- Ki szerezte a Kállai kettóst? – Válasz: Kodály Zoltán
- Ki írta A vörös postakocsi című regényt? – Válasz: Krúdy Gyula
- Hol született Weöres Sándor? – Válasz: Szombathelyen
- Mi Thaiföld fővárosa? – Válasz: Bangkok
- Melyik hegység legmagasabb pontja a Csóványos? – Válasz: Börzsöny
- Ki volt Szigetvár védője? – Válasz: Zrínyi Miklós
- Melyik erőd található Indiában? – Válasz: Vörös-erőd
- Ki írta a Befordultam a konyhára című verset? – Válasz: Petőfi Sándor
- Hol született Arany János? – Válasz: Nagyszalontán

Megoldás: kút között

A 11-es számú boríték tartalma: kód – 2 8 3 11 4 11 1

- Hol született Mikszáth Kálmán? – Válasz: Szklabonyán
- Ki volt az első magyar űrhajós? – Válasz: Farkas Bertalan
- Ki írta a Gyertyák csonkig égnek című regényt? – Válasz: Márai Sándor
- Ki az Örömóda szerzője? – Válasz: Ludvig von Beethoven
- Mi Lengyelország fővárosa? – Válasz: Varsó
- Ki találta fel a villanykörtét? – Válasz: Thomas Alva Edison
- Mi Európa második leghosszabb folyója? – Válasz: Duna

Megoldás: keresed

Folyamatos segítő, formáló értékelés. Szükség esetén segítség a kereső használatában.

3 p.

<p>(Ha minden csapat kész van, kivetítem a sorokat egyenként, és a versike megmutatja, hol keressük az elrejtett kincset.) Most, hogy mindenki elkészült nézzük meg a versike sorait. Szerintetek, hol lehet a kincs? XY, kérlek gyere ide és nézd meg, hogy valóban ott van-e! (Könyvjelzők kiosztása az óra végén)</p>				1 p.
<p>5. Tanult ismeretek rendszerezése, rögzítése a/ Az információk hitelességével kapcsolatos veszélyek bemutatása Az internet nem minden esetben tartalmaz helyes adatokat és ezért érdemes más forrásból is utánakeresnünk az adott információnak. Most egy gyakorlati példán keresztül nézzük meg, azt, hogy valóban igaz az, hogy nem mindig jó az, amit az interneten találunk. A Google kereső segítségével mondjátok meg nekem, hogy melyik várost nevezzük a vizek városának! (Rögtön az első oldalon vizek városának nevezik Amszterdamot, Tatát, Gyórt, Budapestet, Gyomaendrődöt) - Miket találtatok? Várható válasz: Amszterdamot, Tatát, Gyórt, Budapestet, Gyomaendrődöt - Látjátok, van úgy, hogy az internetre is pontatlan adatok kerülnek fel, mert valójában Tatát nevezzük a vizek városának.</p>	ellenőrzés, megbeszélés	frontális om.		1 p.
<p>6. Visszacatolás: a tanulók új ismerettel kapcsolatos vélekedéseinek megismerése indukált vitában a/ Az internetes adatkeresés és a hagyományos adatgyűjtés előnyeinek és hátrányainak megvitatása és a vitakészség fejlesztése, egy vitahelyzet teremtésével. Most, hogy jobban megismerkedtetek a kulcsszavas kereséssel, szeretném, ha megvitátnánk az internetes és a hagyományos adatgyűjtés előnyeit és hátrányait. Ezt egy vitaszituáció keretein belül fogjuk megtenni. A vita egyik résztvevője én leszek a másik fél pedig legyen XY. Én a hagyományos adatgyűjtés pártján leszek, XY te képviseld az internetes keresés lehetőségét. - Mielőtt elkezdenénk meg tudná valaki mondani, hogy hogyan zajlik egy vita? Várható válasz: A felek felváltva mondják el érveiket. Nem vágnak egymás szavába. Fontos, hogy a vita ne menjen át veszekedésbe. A vitázó felek érveikkel támasztják alá mondanivalójukat.</p>	közlés, bemutatás	frontális om.		6 p.
	vita, megbeszélés	frontális om.		

<p>- Rendben, akkor kezdjük el a vitát!</p> <p>- Most, hogy meghallgattátok mindkettőnk érveit, nézzük meg, melyik lehetőség nyerte el jobban a tetszéseket. Mindenki talál 3 korongot a monitorja tetején. Ezeket a korongokat kell bedobnotok a táblánál lévő dobozokba, aszerint, hogy nektek melyik lehetőség nyerte el jobban a tetszéseket. Ha mindkettő tetszik, megosztva is rakhattok korongokat a dobozokba. Gyertek ki sorban és helyezétek el a korongjaitokat!</p> <p>b/ A vita és az azt követő szavazás tapasztalatainak összegzése a tanító által</p> <p>III. A tanulók órai munkájának értékelése:</p> <p>Szemponatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanulói aktivitás - együttműködés szintje és megvalósulása - tanulói figyelem - tanulói fegyelem 	<p>közlés, megbesz.</p> <p>közlés</p>	<p>frontális om.</p>		<p>0,5 p.</p>
---	---------------------------------------	----------------------	--	---------------